

Anna Komperda

anna.komperda@pwr.edu.pl

Barbara Mąka-Stolingwa

barbara.maka-stolingwa@pwr.edu.pl

Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej

Politechnika Wrocławska

Wykorzystanie bazy dorobku naukowego w ocenie jednostek naukowych i jej pracowników - na przykładzie bazy DONA Politechniki Wrocławskiej

Streszczenie: Artykuł omawia problem wykorzystania danych gromadzonych w bazach dorobku naukowego jednostek naukowych, przekazanych w 2017 r. do centralnej bazy Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej. Przedstawia także korzyści wynikające z utrzymywania własnej bazy i możliwości jej wykorzystania do bieżących potrzeb uczelni i jej pracowników naukowych, administracji i działów odpowiedzialnych za finanse i promocję w zakresie danych o publikacjach i ich cytowaniach. Posiadanie własnej bazy dorobku pozwala na bieżące wykorzystanie danych do m.in. indywidualnych ocen pracowników naukowych, procedur o nadanie stopnia/tytułu naukowego, konkursów przy zatrudnieniu na stanowisko, przyznawania stypendiów dla doktorantów i studentów, sprawozdań z działalności całej uczelni i jej jednostek, podziału funduszy na badania statutowe i ich rozliczenia. Dane o pracach mogą być wykorzystane do opracowania założeń strategii uczelni czy przekazywania informacji do jednostek/gremiów oceniających uczelnię (ankiety jednostki czy rankingi uczelni). Artykuł prezentuje bazę DONA prowadzoną przez Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej jako podstawowe źródło informacji o pracach oraz doświadczenia w przygotowaniu różnego typu danych dla uczelni i jej pracowników.

Słowa kluczowe: bazy bibliograficzne, analiza dorobku naukowego, promocja nauki, publikacje naukowe, baza DONA, Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej, Polska Bibliografia Naukowa, POL-on

Abstracts: The article focusses on collection, processing and data transfer concerning scientific output of the university to the Polish National Bibliography (Reporting Module). With the own database DONA a special attention was paid to the possibilities and benefits of a self-invented university research output database which is used for a complex information, e.g. for the university authorities, researchers as well as administration and financial units. The most important areas of applications are: information source of research output of the university, citations of scientific publications, widely used tool for grant applications, scholarships, competitions and professional advances, allocation of research funds, as well as promotion of University activities, defining research trends and innovation policy, providing data for ranks and surveys as well as the university strategy, parametric estimation of units and faculties. The article presents not only the database DONA as a complex source of a reliable information source about scientific output owned and developed in the Center for Scientific and Technical Information (formerly the Main Library) but also the process of preparation of variety of data for the university authorities and scientists.

Keywords: bibliographic databases, special bibliographies, DONA database, promotion of science, Polish National Bibliography, POL-on system, analyze scientific output, Center for Scientific and Technical Information, Wroclaw University of Science and Technology

Wstęp

Lata 2015–2017 to czas intensywnej pracy polskich jednostek naukowych w zakresie przygotowania i przekazania danych o osiągnięciach naukowych oraz twórczych do centralnego systemu POL-on. Jednostki naukowe, w tym wydziały uczelni i inne jednostki naukowo-

badawcze ubiegające się o dotację statutową, zobowiązane były do zgromadzenia danych zgodnych z odpowiednimi rozporządzeniami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW). W zakresie publikacji jest to określony rodzaj prac – artykułów, monografii i ich rozdziałów – przekazanych zgodnie z wyznaczonym schematem metadanych. Chociaż oceny jednostek są w Polsce przeprowadzane od wielu lat, to ostatnia – realizowana w 2017 r. (za lata 2013–2016) nie ma sobie równej pod względem rozmiaru przedsięwzięcia – utworzenia Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym, w tym centralnej bazy publikacji – Modułu Sprawozdawczego Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN-MS).

W jednostkach podjęto zatem wiele działań merytorycznych i organizacyjnych w celu przygotowania informacji o publikacjach zgodnie z wymaganiami MNiSW, np. wydanie zarządzeń zobowiązujących pracowników do zgłaszania prac czy powołanie importerów publikacji – osób odpowiedzialnych za przesyłanie danych. W praktyce zastosowano wiele rozwiązań, od zbierania i przekazywania danych do PBN-MS bezpośrednio przez jednostkę (np. wydział na uczelni) lub biblioteki, które wykorzystywały dane gromadzone w bazach bibliograficznych, importując je do PBN-MS lub przekazując dane wydziałom w postaci plików przygotowanych do importu, aż po wprowadzanie danych bezpośrednio w Module Repozytoryjnym lub Module Sprawozdawczym PBN.

Najczęściej w obszarze publikacji to bibliografia prowadzona przez biblioteki akademickie lub inne centra/ośrodki informacji jednostek naukowych stanowiła podstawę i źródło danych dla centralnego systemu PBN-MS. Działały one, tj. aktualizowały i na bieżąco uzupełniały bibliografie jednostek naukowych, w oparciu o decyzje władz uczelni i innych jednostek.

Ścisłe określone terminy przekazywania danych w cyklu półrocznym wymuszają konieczność aktualizacji baz przez jednostki. Niekwestionowanym osiągnięciem nowego systemu oceny jest więc zbudowanie kompletnego zasobu danych o publikacjach polskich jednostek naukowych. Zakres wymaganych danych znacząco poszerzył ich zawartość, dając podstawę do realizowania wszelkich procesów związanych z oceną dorobku naukowego, nie tylko w celu kategoryzacji jednostek (wydziałów), ale również przy bieżącej ocenie zarówno pracowników naukowych, jednostek wydziałowych (instytutów/katedr/zakładów), jak i zespołów badawczych.

Ocena dorobku naukowego to proces trwający permanentnie i wymagający od uczelni i jej pracowników stałego dostępu do bieżących danych. Dzięki wykorzystaniu własnej bazy uczelnia zyskuje możliwość prezentacji indywidualnego dorobku kadry naukowo-badawczej, promocji i ewaluacji osiągnięć naukowych jednostek uczelni, możliwość dostępu do aktualizowanego na bieżąco zbioru rzetelnych danych wymaganych rozporządzeniami oraz zarządzeniami wewnętrznymi. Dodatkowa zaleta prowadzenia własnej bazy to możliwość pokazania dorobku niewzględnianego w systemach centralnych, np. zgłoszeń patentowych, prac nienaukowych – często popularyzujących naukę, sprawozdań z badań – raportów tajnych i poufnych, które są w uczelniach technicznych istotnym dorobkiem nierejestrowanym w systemach centralnych.

Niniejsza praca ma na celu zaprezentowanie możliwości wykorzystania baz bibliograficznych do bieżących zadań, w wielu obszarach związanych z oceną, takich jak:

- indywidualna ocena pracownika,
  - procedura o nadanie stopnia/tytułu naukowego,
  - konkursy wewnętrzne (np. przy zatrudnieniu na stanowisko, przyznawaniu stypendiów dla doktorantów i studentów),
  - ocena jednostki: ocena jednostki przeprowadzana w celu nadania kategorii naukowej (dalej: Ankieta jednostki), ocena Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA),
  - podział funduszy na badania statutowe i ich rozliczanie,
  - sprawozdania z działalności naukowej uczelni i jej jednostek,
  - wnioski o finansowanie grantów, projektów (np. MNiSW, Narodowe Centrum Nauki [NCN], Narodowe Centrum Badań i Rozwoju [NCBiR] itp.),
  - opracowanie założeń strategii uczelni,
  - wykonywanie analiz cytowań,
  - rankingi uczelni (np. Ranking Szkół Wyższych tygodnika „Perspektywy”, U-Multirank).

Takie zadania są od wielu lat realizowane w Politechnice Wrocławskiej (PWr), dzięki gromadzeniu danych w centralnej bazie dorobku naukowego DONA. Jej rozwój oraz możliwości wykorzystania przy zmieniających się kryteriach systemu ocen w Polsce były wielokrotnie opisywane w publikacjach i prezentowane na konferencjach. Baza jest tworzona i zarządzana przez Dział Otwartej Nauki¹ Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej, który zajmuje się również obsługą wszelkich zapytań związanych z piśmienniczym dorobkiem naukowym i wykonuje na podstawie bazy zestawienia, analizy i raporty. Wśród użytkowników wykorzystujących dane z systemu DONA należy wyróżnić przede wszystkim:

Społeczność akademicką PWr:

- pracowników, doktorantów, studentów,
- władze uczelni (w tym wydziałów, katedr i zakładów),
- gremia powołane do oceny naukowców np. Komisje ds. oceny na wydziałach,
- administrację uczelni, w tym m.in. Działy: ds. Strategii Uczelni, Nauczania, Marketingu i Promocji, asystentów finansowych na wydziałach, dyrektora finansowego.

Instytucje zewnętrzne:

- ośrodki oceniające i finansujące: MNiSW, Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
- Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów,
- Polska Komisja Akredytacyjna,
- inne jednostki centralne lub lokalne zainteresowane informacją dotyczącą dorobku, np. Najwyższa Izba Kontroli (NIK), Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, itp.

---

¹ Nazwa *Dział Otwartej Nauki* obowiązuje od maja 2017 r. i została wprowadzona Zarządzeniem Wewnętrznym JM Rektora PWr nr 46/2017. Kontynuuje zadania Sekcji Analiz Dorobku Naukowego CWINT (2014–30.04.2017) i Oddziału Dokumentacji BGI/OINT (do 2013 r.).

Indywidualna ocena pracowników

Jednym z obowiązków uczelni, wynikających z art. 132 pkt 1. *Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym*², jest przeprowadzenie oceny nauczycieli akademickich w zakresie ich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania są zawarte w statutach i zarządzeniach wewnętrznych uczelni. W Politechnice Wrocławskiej, w obszarze działalności naukowej, najważniejszym przedmiotem oceny są publikacje, gdzie wykorzystywane są kryteria stosowane w ocenie jednostek. Najwyżej punktowane są artykuły z części A *Listy czasopism punktowanych MNiSW*, referaty konferencyjne indeksowane w bazie Web of Science Core Collection i monografie.

Źródłem informacji o publikacjach na potrzeby oceny jest baza DONA. Zestawienia można generować automatycznie dzięki przygotowanemu w tym celu programowi, który pozwala na wybór pracowników danej jednostki według stanowisk, wskazanie zakresu czasowego zarejestrowanych prac, wygenerowanie i przesłanie e-mailem danych statystycznych i opisów prac na wskazany adres osoby zamawiającej lub bezpośrednio do pracowników. Przygotowanie danych jest inicjowane na wniosek kierownika jednostki lub członka komisji oceniającej. W każdej akcji oceny indywidualnej zestawienia dorobku są wysyłane dla ok. 2 tys. nauczycieli akademickich PWr. W tym procesie oceny istotna jest również informacja, którzy z naukowców nie opublikowali żadnej pracy. Takie dane również można uzyskać dzięki specjalnie zaprojektowanym raportom generowanym z systemu ALEPH, w ramach którego działa baza DONA.

Procedura nadania stopnia/tytułu naukowego

Duża część przygotowywanych wykazów dla autorów indywidualnych jest związana z procedurą awansu naukowego, czyli zdobywaniem stopni i tytułów naukowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego³, przekazanie informacji o pracach naukowych (przez kandydata) jest istotnym elementem przewodu doktorskiego, postępowania habilitacyjnego oraz procedury nadania tytułu naukowego profesora. W Politechnice Wrocławskiej wszystkie tego typu wykazy można wygenerować samodzielnie ze strony internetowej bazy lub złożyć zamówienie w Dziale Otwartej Nauki (DON), gdzie otrzymuje się wydruk z wykazem potwierdzony pieczęcią i podpisem kierownika Działu.

Konkursy wewnętrzne

• zatrudnienie na stanowisko

Przy podejmowaniu decyzji o zatrudnieniu nauczycieli akademickich na określone stanowisko władze jednostek kierują się ustalonymi kryteriami, wśród których do najważniejszych należy dorobek publikacyjny pracownika. W zależności od stanowiska, brana jest pod uwagę nie tylko liczba, ale przede wszystkim jakość publikacji, do oceny których stosuje się kryteria stosowane w ocenie jednostek. Gdy na stanowisko na uczelni ubiega się oso-

---

² Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2005, nr 164, poz. 1365 ze zm.).

³ Rozporządzenie MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2016, poz. 1586).

ba już zatrudniona i dokumentująca dorobek w bazie DONA, możliwe jest wykonanie podsumowania statystycznego wraz z opisem prac w określonym układzie i chronologii – samodzielnie przez zainteresowanego lub zlecenie wykonania takiego zestawienia poświadczonych pieczętą i podpisem kierownika Działu Otwartej Nauki CWINT.

- **stypendia doktoranckie i studenckie**

Częstymi użytkownikami bazy DONA są doktoranci i studenci, korzystający w toku studiów z różnych form stypendiów przyznawanych w ramach konkursu. System przyznawania stypendiów jest każdego roku regulowany odpowiednimi zarządzeniami wewnętrznymi. W jednym z zarządzeń w sprawie stypendiów dla doktorantów, w rozdziale dotyczącym prezentacji aktywności i twórczych osiągnięć naukowych, naukowo-technicznych lub artystycznych uzyskanych w okresie dwóch ostatnich semestrów poprzedzających składany wniosek, zapisany jest wymóg przedłożenia wykazu publikacji zarejestrowanych w bazie DONA przez Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej PWr. Wykaz ma zawierać aktualną punktację według MNiSW, łącznie z numerem tytułu czasopisma na obowiązującej liście [...] Ma dotyczyć jedynie publikacji udokumentowanych w bazie DONA na chwilę składania wniosku, również punktację należy przyjąć dokładnie taką jak w bazie dorobku autorów PWr⁴. Zamówienia na wykazy dorobku są zgłaszane w Dziale Otwartej Nauki osobiście przez zainteresowanych oraz poświadczane pieczętą i podpisem kierownika Działu. Doktoranci i studenci często ubiegają się o przydział stypendiów z kilku źródeł, zatem ich dorobek jest drukowany i poświadczany w kilku egzemplarzach.

Ocena jednostek

Jest to cały szereg ankiet i sprawozdań dla różnych gremiów powołanych do kontroli i ewaluacji podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni. Najbardziej znaczące są:

- **Ankieta jednostki MNiSW** – najważniejszy sprawdzian dla jednostek ubiegających się o dotację statutową na działalność naukowo-badawczą. W PWr prace nad realizacją ankiety, w obszarze dotyczącym przekazywania danych o publikacjach, były przeprowadzane przez CWINT centralnie dla całej uczelni w oparciu o bazę DONA. Szczegółowe przedstawienie problemów związanych z tym zadaniem zostało opisane we wcześniejszych publikacjach⁵.
- **Ocena Polskiej Komisji Akredytacyjnej** – przeprowadzana w celu sprawdzenia jakości kształcenia, gdzie jest analizowany dorobek publikacyjny w obszarze nauk, do których jest przypisany kierunek – zarówno pracowników jednostki, jak i studentów. W przypadku przeprowadzania takiej oceny tworzone są zestawienia w oparciu o zamówienie wydziału ze szczegółowym określeniem zakresu i rodzaju danych, ponieważ kryteria oceny PKA zmieniają się na przestrzeni lat.
- **Wykazy dla jednostek centralnych lub lokalnych** – tworzone są zestawienia związane z działalnością publikacyjną całej uczelni lub tylko jej wybranych jednostek. Są przeprowadzane okazjonalnie, jak np. kontrola NIK w zakresie zgodnym z ankietą jednostki za lata 2009–2013 (styczeń 2015) czy ankieta władz lokalnych tworzących strategię regionu, jak np. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w zakresie renomowanych publikacji o zasięgu międzynarodowym w wybranym obszarze nauk.

⁴ ZW 62/2017, w sprawie stypendiów dla doktorantów z własnego funduszu stypendialnego PWr, zał. nr 1 [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: http://doktoranci.pwr.edu.pl/pliki/zw/zw_62_2017_z1.pdf.

⁵ Pozycje nr 1, 3 bibliografii.

Podział funduszy na badania statutowe i ich rozliczanie

Jednym z kryteriów przy rozdziale środków na badania naukowe jest dorobek publikacyjny jednostki (wydziału/katedry/zakładu). Każdego roku kierownicy jednostek dzielą środki przeznaczone na statutowe badania naukowe. W zależności od zasad i kryteriów przyjętych w jednostce, przy rozdziale środków oraz w okresie sprawozdawczym badań statutowych wykorzystywane są wykazy dorobku publikacyjnego z bazy DONA w podziale na rodzaje prac, wraz z ich punktacją zgodnie z aktualnym rozporządzeniem MNiSW regulującym zasady przyznawania jednostkom naukowym kategorii naukowej i listami czasopism punktowanych za poszczególne lata. W najnowszym zarządzeniu wewnętrznym PWr, dotyczącym zasad przygotowania wniosków o przyznanie dotacji statutowej, jednym z wymogów jest podanie wykazu prac według ich rodzaju: monografii, artykułów i referatów wraz z podaniem ich numeru systemowego z bazy DONA⁶. W zależności od potrzeb, możliwa jest modyfikacja oprogramowania bazy DONA w celu otrzymania raportów z wynikami spełniającymi oczekiwania władz jednostek.

Sprawozdania z działalności naukowej uczelni i jej jednostek

- **sprawozdanie JM Rektora**

Każdego roku przygotowywane jest sprawozdanie JM Rektora z działalności uczelni, zatwierdzone przez Senat i publikowane na stronie internetowej PWr⁷. W zakresie działalności naukowo-badawczej przekazywane są dane nt. liczby publikacji ogółem dla uczelni w danym roku kalendarzowym, w tym rejestrowanych na liście filadelfijskiej, podaje się też liczbę publikacji przypadających na nauczyciela akademickiego w uczelni oraz liczbę cytowań (według Web of Science Core Collection).

- **raport „Analiza dorobku naukowego pracowników Politechniki Wrocławskiej”**

Najważniejszym źródłem informacji o publikacjach uczelni jest przygotowwany na podstawie bazy DONA raport „Analiza dorobku naukowego pracowników Politechniki Wrocławskiej” tworzonym w Dziale Otwartej Nauki. Wydawnictwo ukazuje się corocznie od ponad 40 lat. Przedstawia zarówno indywidualny dorobek wszystkich nauczycieli akademickich (z podaniem imienia, nazwiska, stopnia i tytułu naukowego, liczby publikacji ogółem i za ostatnie cztery lata, w podziale na rodzaje prac z uwzględnieniem danych bibliometrycznych), jak i dorobek całej Politechniki Wrocławskiej i jej jednostek organizacyjnych w postaci danych liczbowych za cztery ostatnie lata. Zawartość tabel stanowią m.in. dane o liczbie zatrudnionych nauczycieli akademickich, w tym publikujących i średniej liczbie publikacji na pracownika jednostki, liczbie publikacji w podziale na rodzaje. Raport jest przekazywany kierownikom jednostek (wydziałów, zakładów i katedr). Otrzymują go również przedstawiciele Senatu jako materiał do dyskusji nt. oceny dorobku naukowego uczelni, która jest przeprowadzana raz w roku na posiedzeniu Senatu, w oparciu o prezentację przygotowaną przez Dział Otwartej Nauki CWINT, która przedstawia najważniejsze informacje z raportu w postaci tabel i wykresów, uzupełnione o dane porównawcze i rankingi najlepszych autorów, publikacji i jednostek, według wartości wskaźnika IF, obecności na li-

---

⁶ ZW 15/2017, w sprawie zasad przygotowania wniosków o przyznanie dotacji statutowej oraz wydatkowania i rozliczania przyznanych środków finansowych, zał. nr 9.

⁷ Sprawozdania Rektora. W: *Biuletyn Informacji Publicznej* [online]. Politechnika Wroclawska. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://bip.pwr.edu.pl/strona-glowna/sprawozdania-rektora>.

ście filadelfijskiej, indeksu Hirscha ustalanego na podstawie Web of Science Core Collection, liczby publikacji punktowanych, itp.

- **sprawozdanie dyrektora finansowego**

Kolejnym rodzajem opracowania jest coroczne sprawozdanie dyrektora finansowego, w którym podawana jest liczba prac udokumentowanych w danym roku kalendarzowym (publikacji, w tym patentów i wzorów użytkowych, a także prac niepublikowanych, takich jak sprawozdania z prac naukowo-badawczych, doktoraty, zgłoszenia patentowe) w podziale na wydziały i inne jednostki uczelni. Ponadto podawana jest liczba publikacji ze wskaźnikiem IF i na liście filadelfijskiej oraz liczba prac opublikowanych przez doktorantów i studentów w podziale na wydziały.

- **sprawozdania jednostek ogólnouczelnianych**

CWINT, jako jedna z jednostek ogólnouczelnianych, również przekazuje władzom sprawozdanie roczne w zakresie najważniejszych aktywności. Jednym z jego elementów są dane o liczbie prac zarejestrowanych w danym roku w bazie DONA i liczbie sporządzonych na jej podstawie wykazów (indywidualnych dla pracowników oraz zbiorczych według jednostek organizacyjnych). W ostatnim roku 2016 podano również zakres prac związanych z importem rekordów bibliograficznych do Modułu Sprawozdawczego Polskiej Bibliografii Naukowej oraz liczbę publikacji za lata 2013–2016 wysłanych do PBN-MS dla każdego wydziału PWr.

Wnioski o finansowanie grantów, projektów

Pracownicy uczelni biorą udział w licznych, nieraz wieloletnich projektach i grantach. Składając wnioski o finansowanie, np. do MNiSW, NCN czy NCBiR, władze jednostek, zespoły lub poszczególni autorzy występujący o finansowanie są zobowiązani do wykazania się dorobkiem publikacyjnym, spełniającym kryteria zawarte we wnioskach. Ze względu na różnicowanie kryteriów można każdorazowo zwrócić się do Działu Otwartej Nauki w celu uzyskania takich danych. Jeżeli aktualne możliwości wyszukiwawcze bazy nie pozwalają na wykonanie takiego zestawienia – informatycy modyfikują formularz wyszukiwawczy bazy lub opracowują raport systemu ALEPH ułatwiający wykonanie takiego zadania.

Niezbędnym warunkiem rozliczenia grantu czy projektu jest również przedstawienie wykazu prac opublikowanych lub opracowanych w postaci raportu – sprawozdania z badań. W bazie DONA, w rekordach bibliograficznych, zamieszczane są dane dotyczące źródeł finansowania pracy, m.in. numer grantu, projektu czy zlecenia statutowego. Programy wyszukiwawcze bazy DONA umożliwiają wygenerowanie wykazów prac realizowanych w ramach określonych projektów czy zleceń. Na wielu wydziałach są one podstawą do ich rozliczania. Dbłość o poprawność informacji, dotyczących źródeł finansowania pracy w rekordach bibliograficznych, spoczywa przede wszystkim na autorach i kierownikach projektów. Są oni zobowiązani do podawania w trakcie zgłaszania pracy do bazy DONA prawidłowych danych, w porozumieniu z działami lub asystentami ds. finansowych, prowadzącymi w uczelni lub w jednostkach ewidencję grantów/zleceń/projektów.

Strategia uczelni

Zgodnie z zapisem zawartym w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym: Rektor opracowuje i realizuje strategię rozwoju uczelni, uchwalaną przez organ kolegialny uczelni wskazany w statucie*⁸, w Politechnice Wrocławskiej te zadania realizuje Dział ds. Strategii. Istotnym założeniem strategii uczelni jest realizacja celów wyznaczanych określonymi miernikami. W zakresie realizacji celu, jakim jest *Wzrost aktywności naukowej i podniesienie prestiżu uczelni w kraju i na świecie*, brana jest pod uwagę liczba publikacji naukowych w renomowanych czasopismach (tj. artykuły w czasopismach z list czasopism punktowanych MNiSW), liczba publikacji krajowych i międzynarodowych dla całej uczelni i jej poszczególnych jednostek. Dane są przekazywane przez Dział Otwartej Nauki raz w roku na zamówienie Działu ds. Strategii.

Analizy cytowań

W CWINT są opracowywane analizy cytowań prac naukowych pracowników Politechniki Wrocławskiej na podstawie bazy Web of Science Core Collection. Jest to tradycja, która sięga połowy lat 70. XX wieku. Wykonywano ją wówczas w oparciu o drukowane wersje wydawnictw Science Citation Index, przekazując informacje o cytowaniach każdego roku władzom uczelni, kierownikom jednostek i pracownikom. Przełomem w ich wykonywaniu było udostępnienie w latach 90. baz danych w wersji cyfrowej. Kolejnym etapem było stworzenie wspólnej platformy informacji integrującej wszystkie dane związane z działalnością publikacyjną, w tym także cytowań, poprzez zautomatyzowanie procesu ich rejestracji przy użyciu systemu DONA-ALEPH, jako kompletnego źródła informacji o pracach naukowych PWr. Przyczyniło się to do rozszerzenia zakresu informacyjnego bazy o ważny wskaźnik naukometryczny, a także zwiększenia zastosowania w procesie ewaluacji dorobku. Takie rozwiązanie dało również możliwość szybkiego generowania zestawień, statystyk oraz obliczania cytowań w ramach tych samych bądź różnych jednostek uczelni. Pozwoliło również na obserwację trendów w zakresie wzrostu potencjału naukowego uczelni. Obecnie dane o cytowaniach ukazują się w corocznym raporcie *Analiza cytowań prac naukowych pracowników Politechniki Wrocławskiej*, tworzonym w Dziale Informacji Naukowej i Zasobów Elektronicznych. Zawiera on informacje liczbowe o cytowaniach poszczególnych pracowników, całej uczelni, wydziałów oraz ich jednostek, zestawienia rankingowe w skali całej uczelni (wykaz najczęściej cytowanych autorów w danym roku, najczęściej cytowanych publikacji w danym roku). Wykazy liczbowe i analizy prac cytowanych i cytujących mogą być generowane na każde zamówienie władz uczelni lub autorów.

Rankingi uczelni

Jednym z ważnych celów rankingów jest dostarczanie informacji o tym, jak oceniane są polskie uczelnie według ustalonych jednolitych kryteriów. To nie tylko narzędzie, które może posłużyć w wyborach edukacyjnych, to także kompendium wiedzy o aktualnym stanie polskiego szkolnictwa wyższego. Jednym z najbardziej znanych w Polsce jest np. *Ranking Szkół Wyższych Perspektyw*⁹, gdzie w grupie uczelni akademickich, w obszarze

---

⁸ Art. 66 ust. 1a Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dz.U. 2016 poz. 1842. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20051641365&type=3>.

potencjału naukowego, jednym z kryteriów są publikacje naukowe. Z kolei U-Multirank¹⁰ to globalny ranking uczelni, który został udostępniony w internecie w roku 2014. U-Multirank zdecydowanie różni się od innych wiodących rankingów globalnych takich, jak np. ranking szanghajski. Nie jest zawężony do kryteriów odnoszących się do badań naukowych, ale uwzględnia także kwestię jakości kształcenia, zdolność do transferu wiedzy, wymiar międzynarodowy czy też realizację misji regionalnej uczelni. Jedną z jego mocnych stron jest to, że użytkownicy sami mogą zdecydować, które wskaźniki są dla nich ważne, i stworzyć własny, spersonalizowany ranking¹¹. Zakres danych podawanych w tym zestawieniu to liczba recenzowanych publikacji naukowych w danym roku, gdzie są brane pod uwagę artykuły w czasopiśmie punktowanych MNiSW, książki recenzowane, rozdziały w książkach, referaty oraz tzw. publikacje specjalistyczne: artykuły z czasopism fachowych (bez punktów MNiSW), patenty, hasła encyklopedyczne. Informacje do ankiet są przekazywane do Działu Marketingu i Promocji, który koordynuje w uczelni pozyskiwanie wszystkich danych niezbędnych do wypełnienia ankiety.

Podsumowanie

Bazy dorobku naukowego w macierzystych jednostkach mają zatem szerokie zastosowanie. Ważne jest, aby zawierały aktualny i kompletny zbiór danych, będący podstawą opracowania raportów zgodnych z oczekiwaniami odbiorców, wykonywanych odpowiedzialnie, ze znajomością kryteriów oceny, ponieważ stanowią podstawę ważnych decyzji personalnych, oceny jednostek i podziału środków finansowych. Powinny zapewnić także komplet funkcjonalności odpowiadających zarówno wymaganiom macierzystej uczelni, jak i instytucji krajowych odpowiedzialnych za ocenę i rozwój nauki. Lokalne bazy dorobku, oprócz systematycznego zasilania PBN-MS, mogą pełnić ważną rolę źródła informacji wykorzystywanego do wielu innych ocen niż tylko ocena jednostek naukowych przeprowadzana w celu nadania im kategorii naukowych.

Należy przy tym podkreślić, że pomimo utworzenia centralnego systemu informacji o publikacjach nie będzie on kompletny z powodu gromadzenia tylko danych wyznaczonych rozporządzeniami MNiSW. Ponadto funkcjonalności tej bazy nie pozwalają obecnie na generowanie dorobku w zakresie wymaganym wszystkimi potrzebami środowiska akademickiego. Warto zatem rozwijać lokalne systemy, których podstawowe funkcje związane z informacją o dorobku mogą być rozszerzane o nowe zadania wpisujące się w strategię uczelni, wspieranie procesu komercjalizacji wiedzy, promocję dorobku i popularyzację otwartego modelu komunikacji naukowej. Nowe zadania wymuszają, oprócz zapewnienia kompletności danych, ciągły rozwój oprogramowania, uzupełnianie o nowe elementy informacyjne, możliwości generowania wykazów i analiz, a także zwiększenia widoczności w mediach społecznościowych, wyszukiwarkach oraz serwisach agregacyjnych polskich i zagranicznych. Ważne jest tu zrozumienie władz uczelni dla prowadzenia takiego przedsięwzięcia i zatrudnianie zespołu wykwalifikowanych, doświadczonych pracowników realizujących to zadanie.

---

⁹ Ranking szkół wyższych 2017. *Perspektywy* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://www.perspektywy.pl/RSW2017/ranking-uczelni-akademickich>.

¹⁰ U-Multirank [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://www.umultirank.org>.

¹¹ U-Multirank – nowy internetowy ranking uniwersytetów. W: *MNiSW* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/u-multirank-nowy-internetowy-ranking-uniwersyte-tow.html>

Bibliografia:

1. System Informacji o Nauce POL-on. *Biuletyn EBIB*. [online]. 165 (2016). [Dostęp 3.10.2017]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/issue/view/120>.
2. GACA, K. Śledzenie, wizualizacja oraz ocena dorobku naukowego z wykorzystaniem bazy Scopus. *Społeczeństwo informacyjne* [online]. 2017, nr 1, vol. 1 [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://informacja-naukowa.pl/wp-journal/201701011427.pdf>.
3. KOMPERDA, A. Zmiany w systemie dokumentacji publikacji Politechniki Wrocławskiej na potrzeby Modułu Sprawozdawczego PBN. *Studia o Książce i Informacji* 2016, nr 35, s. 29–46. ISSN 2300-7729.
4. KOMPERDA, A., URBAŃCZYK, B. DONA – baza dorobku naukowego Politechniki Wrocławskiej źródłem wiedzy o potencjale naukowym uczelni. W: *Infobazy 2014: inspiracja – integracja – implementacja: VII krajowa konferencja naukowa, Gdańsk–Sopot, 8–10 września 2014*. Gdańsk: Politechnika Gdańska, [2014], s. 1–8.
5. KOMPERDA, A., URBAŃCZYK, B. Aleph w Bibliotece Politechniki Wrocławskiej – nowatorskie rozwiązania w zakresie analizy dorobku naukowego. W: Szarski, H., Dudziak, D. (red.). *III Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2011, s. 81–94. (Z Problemów Bibliotek Naukowych Wrocławia; t. 10); *III Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy, Wrocław, 30 czerwca–1 lipca 2011* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://www.dbc.wroc.pl/publication/13731>.
6. KOMPERDA, A., URBAŃCZYK, B., Analiza naukometryczna dorobku publikacyjnego uczelni – kryteria, statystyki, raporty. *Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej* 2010, t. 18, nr 3, s. 46–54. ISSN 1230-5529.
7. *Politechnika Wroclawska. Sprawozdania Rektora* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://bip.pwr.edu.pl/strona-glowna/sprawozdania-rektora>.
8. Rozporządzenie MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora. Dz.U. 2016 poz. 1586. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20160001586>.
9. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dz.U. 2016 poz. 1842. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20051641365&type=3>.
10. Ranking szkół wyższych 2017. *Perspektywy* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://www.perspektywy.pl/RSW2017/ranking-uczelni-akademickich>.
11. *Rozporządzenie MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora*. Dz.U. poz. 1586.
12. *U-Multirank* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://www.umultirank.org>.
13. *U-Multirank – nowy internetowy ranking uniwersytetów*. W: *MNiSW* [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: <http://www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/u-multirank-nowy-internetowy-ranking-uniwersytetow.html>.
14. *ZW 62/2017, w sprawie stypendiów dla doktorantów z własnego funduszu stypendialnego PWR*, zał. nr 1 [online]. [Dostęp 3.10.2017]. Dostępny w: http://doktoranci.pwr.edu.pl/pliki/zw/zw_62_2017_z1.pdf.
15. *ZW 15/2017, w sprawie zasad przygotowania wniosków o przyznanie dotacji statutowej oraz wydatkowania i rozliczania przyznanych środków finansowych*, zał. nr 9.

KOMPERDA, A., MAKA-STOLINGWA, B. Wykorzystanie bazy dorobku naukowego w ocenie jednostek naukowych i jej pracowników. Na przykładzie bazy DONA Politechniki Wrocławskiej. *Biuletyn EBIB* [online] 2017, nr 6 (176), Ewaluacja nauki w Polsce. [Dostęp 05.12.2017]. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/565>. ISSN 1507-7187.